

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-128/98

Datum: 23.9.1998

Pritrdilno ločeno mnenje sodnika dr. Udeta,
ki se mu pridružuje sodnica dr. Wedam-Lukić

1. Glasoval sem za zavrženje pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti sporazuma med Vlado Republike Slovenije - slovenskim Ministrstvom za obrambo in Vlado države Izrael - izraelskim Ministrstvom za obrambo. Strinjam se tudi z obrazložitvijo zavrženja, ki jo vsebuje zlasti 15. točka obrazložitve. Bistvo tega dela obrazložitve je ugotovitev, da za ocenjevanje navedenega sporazuma Ustavno sodišče ni pristojno. Pristojnosti Ustavnega sodišča so določene s 160. členom Ustave. Ta v drugem odstavku določa izjemno pristojnost Ustavnega sodišča, da daje mnenje o mednarodni pogodbi, še preden je ta postala sestavni del notranjega prava Republike Slovenije. Za tak primer pri citiranem sporazumu očitno ni šlo. V vseh drugih primerih pa je Ustavno sodišče pristojno ocenjevati le ustavnost predpisov oziroma drugih pravnih aktov, ki so sestavni del pravnega reda Republike Slovenije. Mednarodna pogodba pa šele z zakonom o ratifikaciji oziroma z vladino uredbo o ratifikaciji postane sestavni del pravnega reda. V primeru izpodbijanega sporazuma pa ne obstoji niti zakon niti uredba o ratifikaciji, ki bi ga oziroma bi jo bilo Ustavno sodišče pristojno presoјati.

2. Ustavno sodišče bi po mojem mnenju lahko zavrglo sporazum tudi zaradi pomanjkanja pravnega interesa pobudnikov (skupine poslancev). Ustava že v prvem odstavku 162. člena določa, da lahko vsakdo da pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti ali zakonitosti, če izkaže svoj pravni interes. Neposredni pravni interes pobudnikov pa v tem primeru očitno ni podan. V vrsti svojih odločb je Ustavno sodišče zavzelo stališče, da ima pravni interes (torej pravico vložiti pobudo za oceno ustavnosti zakona oziroma ustavnosti ali zakonitosti podzakonskega predpisa) tisti, ki ga predpis prizadene v njegovi pravici, obveznosti ali pravni koristi, ki ga oziroma jo pravo priznava in varuje. Iti torej mora za prizadetost pobudnikove pravice, obveznosti ali pravne koristi (glej na primer iz zgodnejšega obdobja odločanja Ustavnega sodišča po sprejemu nove Ustave sklepe tega sodišča št. U-I-93/91 z dne 12.2.1992, U-I-100/91 z dne 14.5.1993, U-I-136/92 z dne 11.2.1993). Splošnega interesa, da se zavarujejo "temeljne človekove pravice slovenskih državljanek in državljanov", na katerega se sklicujejo pobudniki, ko utemeljujejo svoj pravni interes za izpodbijanje sporazuma, Ustavno sodišče po svoji ustaljeni praksi ne priznava za neposredni pravni interes, ki mora biti na podlagi določbe drugega odstavka 162. člena Ustave oziroma na podlagi 24. člena ZUstS podan kot procesna predpostavka. Pravni interes mora biti namreč individualen in ne splošen in abstrakten interes, v obrambo katerega bi nastopal vsak posameznik.

Drugačno obravnavanje pravnega interesa bi pripeljalo do položaja, da bi Ustavno sodišče s svojimi odločbami posegalo v vsakodnevni boj političnih strank in posameznih interesnih skupin državljanov.

3. Mnenja pa sem, da so tč.8-13 obrazložitve ne le nepotrebne, temveč tudi v nasprotju s samim izrekom o zavrženju.

Obrazložitev v teh točkah namreč vsebinsko obravnava sporazum kot mednarodni sporazum, ki določa pravice in obveznosti za mednarodno pravna subjekta in ga je torej treba šteti za mednarodno pogodbo (pri tem se obrazložitev res ne opredeljuje do vprašanja mednarodno-pravne veljavnosti tega sporazuma) poudarja, da sporazum ne bi smel biti tajen, ker bi ga državi morali registrirati v Sekretariatu (102. člen Ustanovne listine združenih narodov in 66. člen ZZZ) in da bi ga bilo treba ratificirati s strani Državnega zbora ali Vlade ter objaviti.

Vsa ta razlogovanja so po mojem mnenju odveč, še posebej, ker je bil sporazum sklenjen v času veljavnosti tako imenovanega embarga in ker kot tak ni mogel zavezovati obeh držav. Po mojem mnenju sporazum tudi ni izpolnjeval v 7. in 46. členu Dunajske konvencije o pogodbenem pravu

predpisanih predpostavk, ki se nanašajo na pooblastila predstavnika države in na veljavnost pogodbe po notranjem pravu. Ob teh dveh ugotovitvah pripominjam, da je bil z moje strani ta kratek poseg v vsebinsko problematiko nujen zaradi tega, ker citirane točke obrazložitve vsebujejo oceno sporazuma kot mednarodne pogodbe.

V primerih zavrženja je po mojem mnenju nedopustno posegati v vsebinsko problematiko. Bistvo zavrženja je namreč v odklonitvi vsebinske presoje.

dr. Lojze Ude

dr. Dragica Wedam-Lukić